

За математиката и спорта На стр. 3

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100, офис 8 (срещу Митницата)

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ:

ИЗКЛЮЧИТЕЛНО СЪМ ВПЕЧАТЛЕН, „АРСЕНАЛ“ Е ПРЕКРАСНО ПРЕДПРИЯТИЕ

„Изключително съм впечатлен от това, което видях. „Арсенал“ е прекрасно предприятие“. Това каза министър-председателят Росен Желязков по време на своята визита в най-голямото българско машиностроително предприятие – „Арсенал“ АД – Казанлък, на 7 март. Премиерът бе посрещнат от изпълнителния директор на „Арсенал“ АД и изпълнителен директор на „Арсенал-2000“ АД инж. Христо Ибушев, от производствения директор на „Арсенал“ АД и изпълнителен директор на „Арсенал-2000“ АД инж. Биян Тошков, от инж. Йордан Йорданов, директор по техническите въпроси на „Арсенал“ АД, Димитър Миленков, ръководител-направление „Стратегическо планиране“. Присъства и кметът на община Казанлък Галина Стоянова. Премиерът бе придружаван от министъра на икономиката и индустрията Петър Дилов, заместник-министъра на икономиката и индустрията

Невена Лазарова и заместник-министъра на отбраната Аделина Николова.

фирмения музей и изложбената зала на дружеството, където се запозна с технологиите, производ-

предприятието. Представяйки „Арсенал“, инж. Христо Ибушев каза, че това е предприятие, създадено преди 147 години, 101 от които се намират на територията на Казанлък. Той подчерта още, че компанията има огромна производствена листа, като производственият цикъл включва целия процес от суровината до напълно готовото изделие.

„Темата за европейската отбранителна индустрия, капацитет и способност е на днешен ред. Тя не е нова тема и самият факт, че притежаваме такива мощности, такива мощни предприятия, в които работят десетки хиляди българи и произвеждат всичко от суровината до крайното изделие, е повод за национална гордост, – каза премиерът Росен

в който е изправена Европа, засилването на капацитета на военната индустрия е изключително важно. Не само за отбраната на Европа, не само за способностите на Европа сама да отстоява своите трудно извоювани след Втората световна война права, свободи и разбиране за ценностната си система, но и за България, като страна, която притежава тези способности и може да развие, както пазарите си, така и собствения си отбранителен капацитет. Посетих две предприятия, най-големите, това е държавното предприятие ВМЗ в Сопот и „Арсенал“ АД, което е частно. За да видим каква е възможността не само за надграждане не само в посока на екстензивното развитие, но и в посока на интензификацията и модернизацията. Изключително съм впечатлен от това, което видях.

Има много възможности и тези възможности се основават на базата на европейската индустриална отбранителна стратегия и програмата към нея, както и на база на финансирането, което в скоро време, по различни начини и средства на набирание на капитал, ще бъде достояние на производителите в Европа“.

Премиерът Росен Желязков по време на посещения си в един от цеховете на „Арсенал“

Росен Желязков разгледа един от цеховете на завода,

стенните мощности, продуктовата листа, потенциала и мащабите на

Желязков в Казанлък. - В контекста на днешния момент,

На стр. 3

ЗА МЕН БЕШЕ ДЪЛГ ДА ВДИГНА ЗНАМЕТО НА „АРСЕНАЛ“ НА КИЛИМАНДЖАРО

Разказва Славка Бенчева, една невероятно родолюбива българка, родена в Казанлък, преминала през школата на „Арсенал“ и направила успешна професионална кариера в Дубай

„Изкачих Килиманджаро на връх 14 февруари и посрещнах изгрева на слънцето на най-високата точка на планинския масив точно в 6.15 часа сутринта, – звучи развълнуваният и бодър глас на една изключително позитивна и много фина жена – казанлъчанката Славка Бенчева. – Беше много трудно изкачване,

температурата бе минус 15 градуса, духаше силен вятър, преходът бе ношен. На моменти мозъкът ти казва: „Слизай“, но веднага се сещаш, че носи знамето на „Арсенал“ и националното знаме на България, които съм си дала дума да развее на върха. Това беше големият ми стимул да не се

откажа и да продължа нагоре. Казаха си: „И на четири крака да съм, но трябва да стигна върха и да развее арсеналското знаме, защото „Арсенал“ заслужава, той винаги е на върха“. Имаш невероятен вътрешен мотив и услях“. Едва когато се връща обратно, Славка Бенчева осъзнава какво е постигнала, виждайки много хора,

неуспели да се справят с изпитанията на природата. И е убедена, че дългът, който е поела пред самата себе си – да вдигне арсеналското знаме на един от земните първенци, е основният мотив да се справи с предизвикателствата на планината. Така, за пореден път, тя потвърждава една учудващо точна и валидна за всички арсеналци истина: „Арсенал“ остава завинаги в сърцето. „Цял живот ще помня хората, с които работих в дружеството, уроците, които научих, опита, който натрупах, – споделя Славка Бенчева. – Вероятно тази силна връзка се дължи и на факта,

че баба ми и майка ми също са работили в „Арсенал“ и той става част от семейството“.

Славка Бенчева развя знамето на „Арсенал“ на един от седемте планински първенци на света

На стр. 6

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Ресторант Орешака Казанлък

Орешака

Балканска сграда

СТАНИ ЧАСТ ОТ НАШИЯ ЕКИП!

„НИМЕКС“ ЕООД

ЕИК 123094839

Ресторант „Орешака“

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

- Хигиенисти;
- Сервитьори;
- Готвачи;
- Управители.

Необходим документ при кандидатстване:

* Автобиография

За повече информация: 0700 70 717

РИЗОВА И ПЛАНИНАТА: ДАРОВЕ ДОБРО

Някогашната учителка в училището на територията на „Арсенал“ – Средно професионално техническо училище „Фридрих Енгелс“, Петранка Ризова кипи от енергия: „Не разбирам как човек може да няма какво да прави?!“

„Тя вдъхновява!“, казвам си, докато Петранка Ризова затваря вратата на нашата, за мен, кратка среща: „Стига съм приказвала!“. Един час с тази жена – необятност не стига, за да я разкажеш цялата. Не помага и прегледът на десетките фоторепортажи с приложени към тях есета от прелюбопитната ѝ лична страница в мрежата. Да откриеш какво се крие зад глухарчето в шепта, зад увития по дуварите бръшлян, огъня на първите минзухари под Катуните, селфито със снежен човек, трънките из тревата, композицията с раница и шапка, шарените стъпки в пресети към някой забравен заслон или камъка на стар римски път... Може би единственият ключ към тайната тук е признанието, което Ризова сама оставя наскоро за приятелите си в нета: „Колко малко давам, а много получавам! Благодаря за този дар, защото за него никаква заслуга нямам!“. На нея също ѝ благодарят. Думите ѝ възбудват, макар да е решила никога да не ги реди в книгата: „Че кой чете вече?“. След всяка среща с планината словото напирва. Свобода, без която не може: „Аз търся Словото!“. И то я търси. Намират се и по страниците на в. „Трибуна Арсенал“, който тя следи – признава го без изрично питане, докато щедро разкрива любовта си към планината.

Словото е професия за Петранка Ризова – историк, цял живот учител! Но да благодарим за всеки Дар Божи тя се научава късно. Признава, че

ност и туризъм, където тя завършва кариерата си като главен учител. Тук Ризова пак благодарим: тогавашия директор там инж. Рени Червенкова. Познават се от арсеналското Средно професионално-техническо училище (СПТУ) „Фридрих Енгелс“, където преподават в края на 1990-те. „Хубав период! Много качествени учителски колектив, но е тъжно, че времето погуби този ценен потенциал, създаде поколения професионалисти“, споделя историчката. От „Арсенал“ в спомените ѝ остават и изследванията във фонда на фирмените музеи, където тя често работи с безценното документално богатство.

Днес всичко е Планина!

За Ризова планината е любов, отдаване: „Нищо не може да те спре, когато обичаш. Не познаваш страха“. Цитира: „Страхът не спира смъртта, спира живота“. Затова тя без страх и все по-често сама продължава да броди из дебрите на Балкана. Не се страхува, обича. „Планината не отвръща със зло, щом ѝ се отдаваш“, обяснява убедено туристката, попитат ли я за срещи с вълци, мечки, змии. Всичко е виждала. Даже последният ѝ

пост в мрежата е снимка на любещи се змии. Любова струи от всичко в природата. Ризова се отваря за тази любов внезапно преди двайсетина години по време на поход с ученици към вр. Бедек. Докато посяга да откъсне цветен стрък от поляната, тя чува глас: „Защо?“. Гласът е човешки, на мъж от групата. Но не съвсем. Четящ човек като нея, преподавал философия, разпознава в този глас порива: да вземеш нещо – нещо да оставиш? Съприкосновението на човека с природата оставя следи. Като Вечната Неразделна Любов, изрязана в кората на някой вековен горски бук. И самата няма: „Природата е мой дом“. Дързостта на всеки, срязал оковите на рутината си роб, провидял невидимото през сърцето и ума, се възна-гражда, убедена е пла-

минарката: „Дава ти се Добро! Но не всеки веднага и винаги осъзнава този дар“, казва г-жа Ризова за съдбовната си среща с естеството. И обяснява: „Нужна е различна емоционална интелигентност“. Някога тя нямала такава. Работила с години в училището на Шейново, днес историчката се чуди как нито веднъж на времето не ѝ минава наум да вдигне поглед нагоре към красивото в Балкана. Но:

В един момент това се случва!

„Красотата идва, щом падне принудата на ежедневието и вече си свободен да изживяваш това, което обичаш“, разсъждава Ризова, признавайки, че не всеки приема риска от това. Знае, че и не всеки приема и нейната различност. Дори къщи ѝ се чудят. Обаче тя не спира. Дори да ходи често на едни и същи места. За нея те винаги са други: при-

и за всеки учуден на обиколките ѝ по едни и същи маршрути. Любимата Енина

натрапва другиму, напротив! Точно, както и не иска другите да налагат своето върху нея. Прото:

Тя цени Свободата

Г-жа Ризова признава, че ключов в нейната лична промяна е философията на Ерих Фром: „Да имаш или да бъдеш!“. Тя избира да Бъде. Платила без жал цената на загубените въз-

можности да с Балкана край Урумбеица, Катуните, Операта, Родопова чешма, Кайзерът, Кичов топ, Бедек... Снимките изскачат от профила на Ризова във фейсбук заедно със

има повече в материалното, взела уроци от мъдростта на Сократ до практичността на Дейл Карнеги, Петранка Ризова е щастлив човек, спечелил от вярата към Духа в себе си. Цитира Паскал и неговия Човек – мислеща тръстика. Припомня притчата на Джубран Халил за натежалото от мъдрост дърво, молено да бъде обрано, без никой да иска неговите щедри плодове: „Никому нищо не можеш да дадеш насила, имаш това, което си достигнал сам“. Радва я прозрението: „Имам живот! Много хора край мен нямат. Така е, защото някои хора просто остават назад по пътя, – обяснява Ризова. – С тях просто не можеш да вървиш в едно темпо. Не само в планината“. А темпото на Петя, както я наричат приятелите, е бързо. Въпреки своите над седемдесет години, тя няма проблем с движението. Прави шагат, дори стойка на глава. Гимнастика всеки ден, йога. Взела е пример от личните си срещи с Жанет Орфану, следва уроците ѝ за здравословен начин на живот: „Следвай правилното – Бог вижда!“. И не крие: „Здрава съм!“. Защото полага усилия. Така отколешната диагноза поради проблеми в гръбначния стълб е победена. С движение, с мотивирано поведение. Но здравословният живот е цяла отделна тема, усмихва се Жената – Необятност, преди да излети през вратата, защото време за губене няма: „Не разбирам как човек може да няма какво да прави?!“. Тя винаги има – ту помага на приятел, ту на децата, ту се впуска в поредната кауза на Доброто, както в кампанията за останалото без дом по Нова година семейство от Бузовград. Другото е Балканът! Но винаги с мисълта: „Не забравям Доброто! Лошото – не забелязвам!“. И така, докато някога върхлети през вратата отново.

На върха с българското знаме

следите от изумителните римски пътища, по които тя и днес вижда армии, кервани, хора. Историкът – философ у нея търси и намира цялото в картината, анализира социалното, потапя се във времето. И това я праща при познатите пътеки пак и пак. Но Ризова избира и нови. Връща се, когато се налага. Защото понякога не му е дошло времето: „Бъдете търпеливи и най-доброто непременно ще се прояви у вас! То идва, грях е да не го проявиш!“, показва опи-

тът на Ризова. Своята мъдрост обаче тя не иска да

Към връх Ботев

затова ѝ помагат Човеците, срещнати по пътя. Първия, когото последва, е учителят по география до осми клас. Половин живот по-късно той я връща с усмивка към момичешките ѝ стъпки към върховете: „Та ти дойде, вместо с раница, с куфар!“ Да тръгне нагоре с куфар днес не би ѝ хрумнало. Раница, шапка, свирка за помощ, телефон и бутилка вода са достатъчни. Другото е в сърцето. То се отключва за планината късно. Голямата промяна идва при Ризова чак след пенсионирането – преди десетина години. Преди това е друг човек: ангажименти, подготовка, къщата, децата... Който я познава като преподавател и колега знае, че е перфекционист. Учениците ѝ четат много, изследват, презентират публично свои проекти, увлечени от нейната страст към историята. Поняк се техните открити уроци, международните проекти с Куба и краеведските изследвания в Професионалната гимназия по лека промишле-

На шапгата на Петранка Ризова могат да завидят и младите

родата не повтаря своите мигове. Това е отговорът

От стр. 1

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ:

ИЗКЛЮЧИТЕЛНО СЪМ ВПЕЧАТЛЕН, „АРСЕНАЛ“ Е ПРЕКРАСНО ПРЕДПРИЯТИЕ

По думите на премиера, България трябва да е сред първите и затова се създава Център за отбранителни иновации – за да се следят и разработват тенденциите, както по отношение на развойната дейност, така и относно внедряването на съответни технологии за модернизация на отбранителната индустрия. „Нашата отбранителна индустрия трябва да е достатъчно гъвкава, за да може, както екстензивно, т.е. като количество, да се развива, така и по отношение на високите технологии и същевременно да запазваме нашия капацитет, който имаме. От друга страна, въпросът за съвместните производства не само в страната, но и с нашите партньори в рамките на ЕС, е най-добрият начин да се постигне това, за което си говорим – да харчим заедно, да произвеждаме заедно, за да спестяваме и да имаме планиране за поръчки и ресурси. Това е накратко причината да посетя завода“.

По думите му, в България има около 30 високотехнологични предприятия в индустрията и този клъстер трябва да бъде обединен в една обща синергия, за да може България да има не само национално отбранителна независимост, но и да бъде водеща в Европа.

В паметната книга на „Арсенал“, намираща се във фирмения музей, премиерът Росен Желязков написа: „Изпитвам искрена национална гордост, че ви има и работите за благо на Родината и Българщината! Пожелавам успех и благодат за работещите и служителите!“. А министърът на икономиката и индустрията Петър Дилов отбеляза: „Издаваме искрени благодарности за прекрасно свършената работа във всяко едно отношение!!! Бъдете здрави и продължавайте напред“.

Екип

в „Трибуна Арсенал“

В един от цеховете на дружеството

В „Арсенал“, от ляво надясно: Димитър Миленков, ръководител-направление „Стратегическо планиране“ в „Арсенал“; Невена Лазарова, заместник-министър на икономиката и индустрията; Петър Дилов, министър на икономиката и индустрията; инж. Билян Тошков, производствен директор на „Арсенал“ АД и изпълнителен директор на „Арсенал-2000“ АД; инж. Христо Ибушев, изпълнителен директор на „Арсенал“ АД и „Арсенал-2000“ АД; Росен Желязков, министър-председател на България; Аделина Николова, заместник-министър на отбраната

Във фирмения музей

В изложбената зала на „Арсенал“

Продуктовата листа на предприятието е впечатляваща

НОВ ФИЗКУЛТУРЕН САЛОН ОТВОРИ ВРАТИ В МАТЕМАТИЧЕСКАТА ГИМНАЗИЯ

За своя патронен празник Профилираната природо-математическа гимназия „Ни-

салон бе тържествено открит от директора на гимназията Крассимир Дамянов и кмета на община Казанлък Галина Стоянова в присъствието на много гости. Присъства и председателят на училищното настоятелство Добрин Драгнев, главен счетоводител на „Арсенал“ АД. От името на най-голямото българско машиностроително предприятие – „Арсенал“, партньор на Математическата гимназия в дуалното образование, в церемонията участва инж. Владимир Чучумишев, ръководител-направление „Образование, квалификация и кариерно развитие“ в дружеството. Той приветства всички учители, ученици и гости с ценната при-

добивка и поднесе поздравителен адрес и паметен плакет от името на генералния директор на „Арсенал“ инж. Николай Ибушев.

Кметът Галина Стоянова символично връчи ключа на салона на учителя по физическо възпитание Николай Склярков. В словото си тя подчерта, че Община Казанлък изпълнява заедно с гимназията много проекти, а голяма част от тях са иницирани от учениците и ги призова да продължат да бъдат активни граждани. Още в четири училища в общината ще бъдат изградени физкултурни салони, както този в Математическата гимназия, съобщил кметът.

В своето приветствие директорът на гимназията Крассимир Дамянов благодари на Община Казанлък за съдействието при изпълнение на проекта, както и на всички, спомогнали за реализацията му.

Салонът е изграден по проект на Община Казанлък по програма на Министерството на образованието и науката и е на стойност над 1 милион лева, като значи-

телна част е дофинансиране от страна на Общината. По думите на Крассимир Дамянов, Казанлък е сред първите общини в България и може би единствената по-малка община, спечелила подобен проект. Физкултурният салон отговаря на всички съвременни стандарти – отопление, височина, строителни материали. Към момента са разчертани игрища за баскетбол и волей-

бол, има и спускаща се завеса, което позволява пространството да бъде разделено на две части за едновременни тренировки на различни спортни дисциплини. Новият салон е изграден за около 2.5 години. С финансиране на Община Казанлък е асфалтирано и игрището отвън. Преди две години в гимназията беше открит изцяло нов корпус, с което бе въведен едномоснен режим на обучение, а на 12 септември 2017-а тук отвори врати първият в България Национален център по природо-математически науки. Първият випуск на Математическата гимназия е приет през 1971-ва, като заповедта за сформирването на гимназията е от 17 октомври 1970 година. До този момент е имало само математически паралелки. Първите две математически гимназии в България са създадени в Казанлък и Пловдив. Любопитен факт е, че с Диплома Номер 1 от Математическата гимназия в Казанлък е Асен Йорданов Младенов, работил като инженер-конструктор в КАПП на „Арсенал“ АД. Към момента в гимназията учат 652-ма ученици.

бол, има и спускаща се завеса, което позволява пространството да бъде разделено на две части за едновременни тренировки на различни спортни дисциплини. Новият салон е изграден за около 2.5 години. С финансиране

гимназия в Казанлък е Асен Йорданов Младенов, работил като инженер-конструктор в КАПП на „Арсенал“ АД. Към момента в гимназията учат 652-ма ученици.

Юлия Младенова

кола Обрешков“ в Казанлък получи една дългоочаквана придобивка – физкултурен салон. Гимназията, която се радва на успехите на своите възпитаници в точните и хуманитарните науки, бележи постижения и в спорта, макар и досега да не е разполагала със спортна зала. Новият модерен физкултурен

„Арсенал“ АД – Казанлък ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 6

следните работници и специалисти:

Стругар – 6 души, необходимо образование – средно, необходими умения – самостоятелна работа;

Фрезист – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Шлайфист – кръгъл шлайф – 4 души, средно образование, самостоятелна работа;

Координатчик – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Шлосер – инструменталчик – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Заточник – режещ инструмент – 2 души, средно образование, самостоятелна работа;

Технолог – 2 души, висше образование, самостоятелна работа.

Инж. Ивайло Арнаудов, директор на Завод 6,
тел. 0885 079187

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 12

следните работници и специалисти:

Началник-цех ВиК – 1 човек, необходимо образование – средно/висше, необходими умения – по длъжностна характеристика;

Заместник-ръководител, обособено производство ВиК – 1 човек, средно/висше образование – по длъжностна характеристика;

Инженер ВиК – 2 души, висше образование – по длъжностна характеристика.

Срок за набиране на кандидати за посочените позиции – 01.05.2025 г.

Инж. Кънчо Крачанов, директор на Завод 12,
тел. 0885 079202

„АРСЕНАЛ“ АД

Предлага работа за ЕЛЕКТРОНЧИК

Местоположение: гр. Казанлък

Тип на заетост: Пълен работен ден

Ние, „АРСЕНАЛ“ АД, търсим мотивирани и талантиви електрончии, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, които могат да демонстрират умения за разработване на схеми и печатни платки.

Образование и квалификация:

• Висше образование: електроника, електронно-изчислителна техника, мехатроника.

Допълнителни изисквания:

• Опит в разработване на схеми и печатни платки, умение за работа с приложен софтуер за разработване на схеми и печатни платки

Личностни качества:

- Отлични аналитични умения и способност за решаване на проблеми.
- Добри комуникативни умения, лоялност, отговорност и способност за работа в екип.
- Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.
- Поддържане на документацията за разработените приложения.

Предимства:

- Добра компютърна грамотност, познания в програмни езици и технологии
- Владее на английски език
- Възраст от 22 до 55 години.

Ако смятате, че отговаряте на изискванията и искате да се присъедините към нашия екип, моля, изпратете своето CV и мотивационно писмо на адрес: kadri@arsenal-bg.com

Лице за контакт:

Росен Русев, Направление „Автоматизация на инженерните процеси“

Тел: +359885397096 ; +359898423265

„АРСЕНАЛ“ АД

Предлага работа за ОХРАНИТЕЛ

Местоположение: гр. Казанлък.

Тип на заетост: Пълен работен ден /на смени/

Ние, „Арсенал“ АД, търсим мотивирани хора, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, които могат да демонстрират умения за безкомпромисност и работа в екип.

Образование и квалификация:

- Средно образование.

Допълнителни изисквания:

- Кандидатът да е български гражданин и да не е осъждан.

Личностни качества:

- Аналитични умения и способност за решаване на проблеми;
- Добри комуникативни умения, лоялност, отговорност и способност за работа в екип;
- Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.

Предимства:

- Притежаване на разрешително за носене на оръжие;
- Кандидатът да е работил в системата на МО и МВР.

Лице за контакт:

Емил Симеонов, ръководител на отдел „Охрана“; тел.: 0884/604 490

„Арсенал“ АД

Предлага работа за

ИНЖЕНЕР ХИМИЧЕСКИ ПРОЦЕСИ В ЗАВОД 4

ЗАДЪЛЖЕНИЯ:

1. Разработва нови технологии и подобрява съществуващите, с цел увеличаване на производителността на труда и намаляване на разходите на основни и спомагателни материали, ел. енергия и др., оказващи влияние на качеството и себестойността на произвежданата продукция в областта на корозионната защита на готовата продукция съобразно изискванията на нормативно техническите документи;
2. Постоянно контролира качеството на различните покрития и консервация на корозионна защита, обуславящи пригодността на готовата продукция за удовлетворяване на изискванията в съответствие с предназначението ѝ;
3. Извършва необходимите разчети за химикали и другите материали, необходими за изпълнение на утвърдените технологии и оформя съответната документация и ги представя за утвърждаване по съответния ред;
4. Анализира и систематизира получените резултати от измервания и изпитване на готовата продукция и информира за тях ръководителя на отдела;
5. Участва при разработването и внедряването на нормативно техническите документи за използваните в производството суровини и материали, както и при установяване на разходните норми и допустимия брак в производството;
6. Анализира произтичащите от качествата на суровините и материалите и от съблюдавания технологичен режим причини за допуснатия брак и дава предложения за тяхното отстраняване;
7. Участва в приемателните комисии при извършване на ремонти на оборудването и съоръженията и дава мнения относно качеството на извършваните ремонти;
8. Провежда текущ контрол по състоянието на технологичното оборудване и уведомява ръководителя на отдела за установени нередности;
9. Участва при съставянето на актове и протоколи за качеството на материалите и за допуснатия в производството брак и ги подписва.

НЕОБХОДИМА КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

1. Да знае техническата и технологичната документация на производството;
2. Да знае нормативните актове и вътрешните инструкции, определящи изискванията за качествените параметри на готовите изделия;
3. Да знае реда и изискванията за извършване на химико-физическите измервания, анализи и изпитвания в хода на производството;
4. Да знае стандартите, нормативите и други изисквания за оформяне на резултатите от извършените химически изследвания и анализи.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

1. Висше образование, специалност „Химия“;
2. Стаж по специалността – 1 година;
3. Да познава нормативните актове, свързани с българските държавни стандарти.

Работещите в „Арсенал“ ползват всички придобивки от социалната програма на дружеството, включително ежемесечните ваучери за храна, празничните бонуси и бонусите към работната заплата.

Желаещите да кандидатстват могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД: www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от **Офис № 1 „Пропуски“ на Централния портал на дружеството в Казанлък бул. „Розова долина“ № 100 или в **Офиса на „Арсенал“ АД в Стара Загора – бул. „Цар Симеон Велики“ № 118.** Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в посочените офиси в Казанлък и Стара Загора.**

Всички позиции, за които „Арсенал“ АД търси работници и специалисти, са публикувани на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs>.

Тел. за контакти: 0882987799; 0882987754; 0431/57747; e-mail: kadri@arsenal-bg.com

ВНЕДРИХА ТРЕТА ТЕХНОЛОГИЧНА ЛИНИЯ В АРСЕНАЛСКИЯ ЗАВОД В СТАРА ЗАГОРА

Васил Паскалев е началник на цех 620 на Завод 11 в Стара Загора още от откриването на обособеното производство на „Ар-

сенал“ на специалното производство на дружеството. Оборудването е българско. По време на монтажа и изпитванията на новата техника

блем, който да не може да бъде решен. Благодаря им за съвместната работа”, казва той.

Паскалев също има много голям опит в машиностроенето. Той е възпитаник на старозагорския Механотехникум (сега Професионална гимназия „Никола Й. Вапцаров“), работил е в различни предприятия – държавни и частни. Бил е на най-различни позиции, включително началник-смяна и началник-цех. Участвал е в редица производства, при които са ползвани различни машини – стругове, фрези, каруселни стругове, бор-

верги и други, на които са изработвани много крупни детайли, включително и за тежко минно оборудване. Преди време е работил и в първото в областта предприятие, занимаващо се с производството на пластмаси.

Екипът на цех 620, както и този на колегите им от цех 630, за пореден път доказва, че арсеналските служители от отдел „Човешки ресурси“ са направили верните преценки и най-точния избор при подбора на персонала за старозагорския завод.

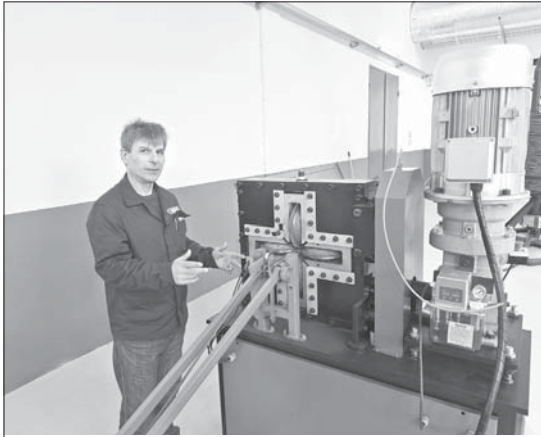
„Повечето от хората, постъпили тук, нямаха опит в конкретното производство. Затова успоредно състарта на производствените процеси и постепенното увеличаване на продукцията, се извършваше и обучение на кадрите. Към всеки се подхожда индивидуално. Категорично мога да кажа, че след три месеца вече имаме един добре сработен екип, – разказва Васил Паскалев. – И ще ставаме все по-добри. Основен новата технологична линия, от откриването на

за хартиени изделия. Предстои да бъде оборудвано и пуснато в действие и заводното. Засега работим на една смяна, а хората в екипа не са много – девет души. С увеличаването на продукцията тяхната бройка ще расте“. В скоро време в цеха ще започне да се работи на две смени.

Най-впечатляващото за външния наблюдател е добрата технологична и трудова дисциплина на хората от 11/620. Същевременно се работи усилено и по още две направления – оптимизирането на всяко работно място и подобряването на условията на труд.

Васил Паскалев сподели и своето виждане на ръководител. Според него, началникът не бива да бъде възприеман като външен човек за екипа, разбира се, без да губи своя авторитет. А поставените производствени задачи трябва да протичат нормално, дори и когато него го няма. Всичко зависи от организацията, а в този цех тя е на необходимото ниво.

Димитър Бахчеванов

Васил Паскалев показва новото оборудване в цеха

сенал“ АД в областния град през м. октомври миналата година. Той и колегите му преминават през всички етапи, които са свързани, както с формирането на нов екип, така и с пускане на нови производства. Съвсем наскоро в цеха успешно приключиха изпитванията и на третата технологична линия – машина за навиване на спирали, за нуждите

в процеса се включват и дългогодишни, опитни специалисти от дружеството в Казанлък като инж. Николай Куцаров, инж. Пенчо Маджаров и други.

Васил Паскалев не скрива своя респект от високата професионална компетентност на арсеналските кадри. „С такива хора се работи лесно, имат голям опит и знания и няма про-

завода досега са пуснати и други две, които работят вече няколко месеца. Това са пресите за производството на реактопласти и линията

КНСБ отбелязва 35 години от своето учредяване

Синдикалисти от „Арсенал“ участваха в работата на Юбилейната национална конференция на синдиката

Със слогана „Гласът на работеща България“ Конфедерацията на независимите синдикати в България (КНСБ) отбелязва 35 години от учредяването си с Юбилейната национална конференция под наслов „За сигурно бъдеще в зелените и дигитални промени“. Събитието, проведено се през м. февруари, събра над 400 делегати от цялата страна. Най-голямата структура на КНСБ в сектор „Машиностроене“, тази на „Арсенал“ АД, бе представена от осем делегати, по един представител на 8-те завода в структурата на дружеството, водени от председателя на синдикалната организация в Завод 3 Станка Костова.

Високопоставени гости уважиха събитието, сред които президентът на България Румен Радев, председателят на Народното събрание Наталия Киселова, вицепремиерите на България, министри, депутати, представители на бизнеса, международни синдикални организации, социални партньори и други.

„Ние празнуваме 35-ия си рожден ден! Какво ли не видяхме през тези 35 години – роди се демокрацията, минахме през хиперинфлацията, преживяхме болезнени икономически и социални реформи, падна визовият режим, европейската ни интеграция се сбъдна, пазарите се отвориха, но дойде финансовата криза, а след нея ни удари и пандемията от Covid-19 и сега дистанционната работа е вече нещо обичайно. Какви динамични времена! А през последните години страната ни попадна в безпрецедентен политически хаос – седем поредни предсрочни парламентарни избори за период от четири години. Това е реалността, в която всички живяхме“, каза в словото си президентът на КНСБ Пламен Димитров и подчерта: „В тази нестабилна ситуация на постоянни смени на изпълнителна и законодателна власт КНСБ остана силна и сплотена. Ние сме най-многобройната организация в страната и за пореден път доказахме, че сме конструктивен партньор и необходим коректив, който аргументирано и с постоянство отстоява правата на работещите в България“.

Той очерта основните предизвикателства и приоритети за конфедерацията – повишаването на доходите, зелената сделка, изкуственият интелект, ефективната защита на правата. Пламен Димитров увери, че „КНСБ ще продължи да бъде синдикат, който е широко отворен към обществото и медиите, демократичен и свободен, изпълнен с енергия, съхранил автентичните ценности на синдикализма“.

Хор „Ехо“ стана на 40 години

Вокална група за туристически песни „Ехо“ към Туристическо дружество „Орлово гнездо“ и Военен клуб – Казанлък, отбелязва 40 години. Празничният концерт ще се състои на 22 март 2025 г. от 16 часа в голямата зала на Военния клуб.

Идеята за създаването на „Ехо“ възниква през 1985 г. по предложение на Кръстьо Петков, секретар на Туристическо дружество „Бузлуджа“ в „Арсенал“. Групата бързо набира приятели, разраства се и вече 40 години разнася славата на Казанлък като град с утвърдени певчески традиции. Първият художествен ръководител, опеределил музикалната визия на „Ехо, е Дечко Бакоев, под чието ръководство се разработват много песни, част от които се изпълняват и днес. През годините съставът се обновява, включват се хора с различни професии и интереси, но еднакво обичащи туристическата песен с нейния неповторим емоционален заряд. Репертоарът на групата е пъстра музикална палитра от песни за българската природа, за родната, за родния край.

Като член на Сдружението на туристическите хорове в България, традиционни са участията й във всички национални празници „Песните на България“, фестивали на туристическата песен в Стара Загора, Самоков, Пловдив, Горна Оряховица. Изключително престижни са участията на „Ехо“ в Старопланинския събор „Балкан фолк“ във Велико Търново, в международния фестивал на туристическата песен „С песен, приятели“ в Горна Оряховица, в градски културни събития, годишнини, коледни концерти, вечери на туристическата песен и художествената самодейност. Заглавяващи са концертите в Чехословакия през 1986 г. и 1988 г. и в Турция – 2005 г.

Най-машабен сред изявите на ВГТП „Ехо“ е Националният песенен празник „Прекрасна си, мила Родино!“, спечелил много приятели. През 2025 г. за 26-и пореден път в Казанлък празникът ще събере хорови колективи от цялата страна за радост на почитателите на родолюбивата и патриотична туристическа песен.

За певческото израстване на групата безспорни заслуги има художественият ръководител Валентин Узун, който вече 28 години е начело.

Трудът, вдъхновението и амбициите на хоровия колектив са оценени с престижни награди и отличия, сред които медал „Алеко“ на БТС, наградата на Сдружението на туристическите хорове в България „Филип Аврамов“, специални награди на Министерството на икономиката и много други.

От стр. 1

ЗА МЕН БЕШЕ ДЪЛГ ДА ВДИГНА ЗНАМЕТО НА „АРСЕНАЛ“ ...

Френската гимназия – Дубай – „Арсенал“ – Дубай

Животът ѝ е като филм. От онези увлекателни и интересни

След тежкия нощен преход да посрещнем изгрева на слънцето на 5895 м височина

документални ленти в историческите и географски канали, в които разказвачът е главно действащо лице, а зрителят целият се потапя в една необикновена и непозната за него действителност. И съпреживява всичко, което вижда и чува... Това се случи с мен, когато за първи път срещнах Славка Бенчева. Специалист в „Арсенал-2000“ АД, представител на новата генерация арсеналци. Очите ѝ – живи и топли, а гласът ѝ показва, че притежателят му кипи от енергия и позитиви-

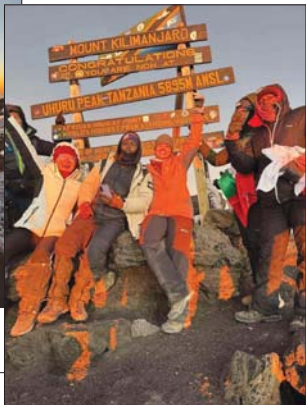
В планинската верига Джебел Джейс

зъм. Човек, който с естествена непринуденост скъсява дистанцията и те прави свой приятел. Славка Бенчева е родена в Казанлък, но след 7-и клас избира да учи в Езиковата гимназия в Стара Загора, която и до днес е популярна като Френската гимназия.

Това е житейската школа за мен

„Френската гимназия ми отвори мирогледа, даде ми възможност да обиколя Европа и окажа най-голямо влияние върху вижданията ми за бъдещето“, признава фината като французойка Славка. През времето, когато е в Езиковата гимназия, там с пълна сила действа театрален клуб от ученици, воден от професионален артист. Срещата с изкуството, с езика и културата на Франция, оказва огромно влияние върху нагласата ѝ към света. Френският е не само чуждият език, който научава, той е начин да се отвори широко хоризонтът ѝ към една друга страна с нейните особености, с културното богатство, със свободолобието, с различ-

ния манталитет на хората. За това особено много помага и участието ѝ в ученическата театрална трупа. Пиесите се представят на френски език, а трупата пътува и зад граница. В Унгария, по време на франкофонски фестивал, постановката с участието на Славка Бенчева печели

награда, а самата тя е отличена за най-добра женска роля. Във Френската гимназия се ражда мечтата ѝ да следва театрално майсторство. Приета е в университета във Франция, но по семейни причини пътят ѝ към студентската скамейка стига само до българската столица. В последния момент кандидатства в Софийския университет и е приета с френски език и арабистика. И, както

обикновено се случва, тази неочаквана промяна се оказва едно ново начало – оттука тръгва пътешествието на казанлъчанката по големия свят. Същност, пак от времето на Френската гимназия, тя започва да се интересува от историята и бита на арабския свят. Причината за това е арабско семейство, живеещо в Стара Загора, с което тя се сприятелява. И започва новото приключение в живота ѝ – арабистиката.

Започнахме 30-40 души в потока, завършихме 3-4,

върща се в студентските години Славка Бенчева. Арабският език не се удава на всеки. Освен че е труден, той е стар език, не се е развил като книжовен и е различен от говоримия, който пък е претърпял много промени. Така се оказва, че след 4 години усилено учене, тя може да чете, пише и превежда, но не може да разговаря в ежедневието. Затова амбициозната казанлъчанка кандидатства за стипендия към външно министерство за специализация в Ку-

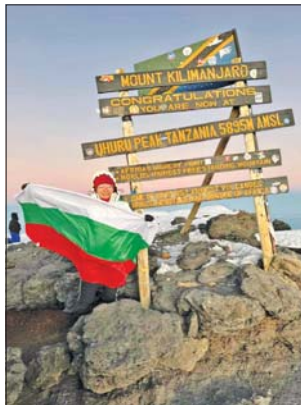
вейт. За една година обучение там нещата си идват на мястото – общуването в реална среда ѝ помага да овладее и говоримия арабски. След като се връща обратно в България, започва лингвистика. „Непрекъснато обикалях с един диктофон и записвах всякакви хора. Слушах, говорех, превеждах“, спомня си тези изтощителни за някого, но за любознателното момиче крайно интересни и динамични, години. Година и половина работи и в международния отдел на голяма медия. След като завършва магистратура, заминава за Дубай. С диктофона, който е върхът ѝ средство за усъвършенстване на езика и с нагласата да остане само 6 месеца, не повече. Намеренията обаче са едно, а реалността – съвсем друго. 15 години от живота на Славка Бенчева преминават в Дубай. Прави удивителна професионална кариера. От рецепционист в болницата стига до позицията „Менеджър на маркетингов отдел“ в сферата на здравеопазването. Впечатляващо израстване, което дължи изключително на себе си, на качествата, които показва, както и на екипа, с който работи.

Почерпих опит, надграждах, навлизах в начина на мислене в арабската страна

„Научих се да правя екип, да съставям бюджет и да го управлявам. С всеки изминал ден и с всяка изминала година все повече опознавах този толкова различен свят. Навлизах в начина им на мислене, защото е важно да знаеш какви послания отправяш, за да бъдеш правилно разбран, – споделя за живота си в емирството Славка. – В Дубай

трябва да приемеш различните хора, защото попадаш в едно мегаполисно общество. Няма го чувството за патриотизъм, няма го битовизмът, защото имаш други цели. Скоростта на живота е различна, динамиката е нон-стоп. Това е общество, в което няма почивка, личният живот върви паралелно с работата, а работата винаги е приоритет. Или свикваш, или не“. Млада, любопитна, с енергийта да се докаже – така се определя Славка Бенчева в годините на своя първи дубайски период. И се доказва – тръгва почти от нулата като рецепционист в голяма болница, преминава през администрацията и стига до директор на маркетингов отдел, който е ключов за всеки бизнес. „В последните години нямах личен живот“, признава тя. Но пък успешната кариера ѝ отваря още по-добра възможност – канят я да осъществи проект,

свързан с клиника, която е на загуба. „Собственикът търпе-

И на върха с българското знаме

ливо ме изчака, докато взема решение дали да приема. Даде ми пълна свобода на действие в моето лимитирано поле и за две години клиниката излезе на печалба. След което тя стана част от голяма верига за медицински услуги, в която отново ми предложиха да оглавя маркетинговия отдел... Тогава дойде ковид-пандемията, случила се доста неща и в личен план. Върнах се за малко в България, за да си почина“, разказва Славка Бенчева. Поредното „за малко“ продължава близо две години. Но пък, освен че прекарва това време заедно с майка си, Славка си подава документите за работа в „Арсенал“. Приема я веднага и почти две години е в екипа на един от водещите отдели в дружеството.

В Близкия изток най-важното е да се уважават хората, каквито и да са

„Работила съм дълги години в Дубай, била съм в Абу Даби и в други страни от Персийския залив, но никога не съм имала проблем да си намеря работа, защото съм жена. Дори се насърчават жените да правят собствен бизнес. Собствениците на повечето болници там са местни жени. Светът е различен в Залива, там жените се носят на ръце, мъжете уважават нежните си половинки, ценят ги и ги гледат, – води ни в своя живот-филм фината казанлъчанка, която с лекота общува на няколко езика. – Това, че завърших арабистика, много ми помогна да науча за един свят, толкова пъстър и различен. Това не се научава от книгите, а от

живота там. Арабите не си отварят само вратата, а и сърцето за

теб. Пътувала съм в доста страни и видях, че това са позитивни хора, не се оплакват, не са и примирени, а приемат нещата философски. Вярват в светлото. Имала съм късмета да посетя град Маамуля в Сирия, единственото място в света, чиито жители говорят езика на Исус Христос – арамейският. Там се усеща особена енергичност. Друго място с такава енергия е в Йордания, на священата планина Небо... Арабският свят е много интересен, обзорен, широк. За него трябва да се знае, за да го опознаем... Вярвам, че един ден ще се върна пак там“, така завършва разговора ни със Славка Бенчева точно преди 3 години.

Днес тя отново е в Дубай и гласът ѝ по телефона звучи толкова ведро, ободряващо, слънчево, с много топлина към България и към „Арсенал“. Надграждайки успешната си

Към върха

професионална кариера, тя е директор „Маркетинг и образователни програми“ в една специализирана болница в Дубай. Старите приятелства са подновени, създадени са и нови. В България се прибира веднъж на няколко месеца – времето не стига за повече: има много служебни пътувания, а в личните си планове има нови планински предизвикателства, например,

В пустинята

базовият лагер на Еверест. Но родината ѝ липсва, затова се радва на всеки глас, който звучи на български и е от България, още повече от „Арсенал“. Защото и за Славка Бенчева важи едно неписано правило – веднъж в „Арсенал“ – арсеналци завинаги.

Юлия Младенова

Проф. Добрев: ДЛЪЖНИЦИ СМЕ НА МАРА ЧОРБАДЖИЙСКА

Монографията си за художничката Мара Чорбаджийска в 200 страници текст, репродукции и снимки, ще представи за пръв път пред публика изкуствоведът проф. Марин Добрев в рамките на Чудомирови празници "2025 – на 26 март в ЛХМ „Чудомир“. Тогава се открива и изложбата „Автопортрети“ на съпругата на Чудомир с куратор авторът на монографията.

Изданието е на Фондация „Чудомир“, която го финансира заедно с Община Казанлък и дарители. Екипът на Добриня Матова, директор на музей „Чудомир“, щедро отваря фондовете си за двете начинания, реставрира платна, дигитализира картините и активно участва в целия процес.

Над 1600 картини и рисунки, стотици писма между Мара и Чудомир и десетки снимки изследва по темата авторът Марин Добрев, професор от Великотърновския университет, дългогодишен директор на Художествена галерия – Стара Загора, казанлъчанин. Приносът му към родния град е запечатан в десетки изследвания, лекции и представления на изложби, автор е на труда „Художниците на Казанлък“. Носител е на индивидуалната награда „Стара Загора“ и на Почетния знак на областния управител.

250 работи на художничката и 34 снимки от живота ѝ са включени в изданието, събрало репродукции на картини от ЛХМ „Чудомир“, художествените галерии в Казанлък, Трявна, Стара Загора, Софийска градска и частни колекции. Някои от тях се публикуват за пръв път, както и повечето от снимките. Изложбата обединява 24 след селекция от 31 творби на Мара Чорбаджийска. Проф. Добрев я определя като пълнокръвен сериозен художник, работещ във всички жанрове и то така, че в пейзажите ѝ усещаш вятъра, слънцето, сянката, а в детските портрети – знанието да направиш най-трудното. За изкуствова връзката на Чорбаджийска със сецесиона и импресионизма не е изненада. Тя има работи, близки до Иван Милев и цялото „Родно изкуство“. Влиянието на Париж, след времето там с Чудомир, слага силен отпечатък върху акварелите на Мара, е убеждението на изследователя, който проследява това и в маслената ѝ живопис. Изданието показва съпругата на Чудомир като художник, еднакво отворен за традициите и новото в изкуството, независимо откъде черпи – от галериите на Париж или Полша, преоткривайки Ян Матейко, и Вьорих – в Русия.

Това, за което обаче проф. Добрев никак не е готов, е „малкото“ откритие в личната кореспонденция на съпрузите Чорбаджийски, датирано 20 години след брака им: плик от 1942-ра и сгънат в него цял лист с многооточие с финал: „Твой до гроб! – Чудомир“. В сгъвката – хербаризирани есенни листа, декорирани от него!

И други факти припомня изкуствоведът, говорейки за Мара с уважение, далеч от пикантериите, които и днес се носят за живота на известното семейство. През 1934 г. тя поема издръжката на дома, когато, по силата на закона, двамата не могат да останат едновременно в Педагогическото училище. Чудомир напуска, за да се развива като писател, тя остава. До последно той мисли за нея и от болницата в София, настоявайки пред родствениците си да се грижат за Мара и да не я пускат да ходи да го вижда в това състояние. Затова в разговор на преди премиерата на обстойния труд авторът му предупреждава: „Нека не четем избирателно!“.

- Проф. Добрев, една от изложбите на Мара Чорбаджийска се казва „Цвете под дъба“. Как успява тя да разцъфти като художник под пълната сянка на своя мъж?

- Била е много убедена в мисията си на художник. Малко хора биха издържали. Особено в онова време и в контекста на провинциалния град и значимия съпруг, това за мен е равносилно на героизъм. Никой от творците не може да бъде разбран извън времето, в което живее. Много хора, питайки за Чудомир или Мара Чорбаджийска, следват инстинктите на днешното ни време, което е грешка. Едно е да си художник тук или в друг подобен град сега, съвсем друго е през 1920-те години да бъдеш художник в Казанлък. Който, макар и Град на художниците, има съвсем различно отношение към жените художници. Но, да не забравяме откъде идва Мара Чорбаджийска!

Аз я възприемам като духовен аристократ, въпреки условността на това понятие. Наследник на Витановия род от Трявна – една от фамили-

ите, без които не можем да си представим процеса на Възраждането, тя знае коя е. Това са достойни хора. И тя се оформя в младите си години точно като такава!

- Какво ново за нея се открива сега?

- Всичко е ново. Десетилетия наред представата за нея

академично образование и с респектиращи изложби. Дори за близките ѝ изложбите ѝ в София приживе са изненада. Ние все още не я познаваме, а ония, които мислят, че я познават, изчерпват представите си за нея като майстор на натюрморта. През 1920-те отношенията към жената художник едва ли не се изчерпва с това, но Мара минава през абсолютно всички жанрове на живописата. Тя е пълнокръвен художник и това е мисията до края на живота ѝ.

- Съпрузите сякаш не си кореспондират в изкуството си. Така ли е?

- Това е семейство творци. Съдбата им е сходна, но трябва да се каже, както и Чудомир казва, че Мара е първата, която вижда съчиненията му. За него тя е не само интелигента, но е и човекът, чийто разум споделя това, което той пише. И сериозно се интересува от нейните забележки, възглед и прещеници, това е много важно за него. Обратното също е валидно. Но, понеже за него се говори винаги много, тя остава встрани. По

онова време манталитетът на мъжа, с каквото и да се занимава, носи в себе си отношението: „Моята съпруга – моята домакиня“. Което не бива да се възприема като маловажаване на партньора. Месеци наред четох писмата им и това, което се оформило като масово мнение, че тя едва ли не спира емоционалното му развитие, че е „проклетата“ жена. Не! Става дума за една жена с характер, която не възприема цялостната представа по онова време за жената като жена домакиня. Не че не го е правила! Но тя съзнава много добре, че освен съпруга, е и художник. В годините се върти като ваял някаква пикантерия около тях. Не бива! Ние всички сме длъжници на Мара Чорбаджийска – изследователи, казанлъчани, хора от нейното до днешното поколение. Защото става дума за една дама, респектираща с увереността си да

мите явления в българската живопис.

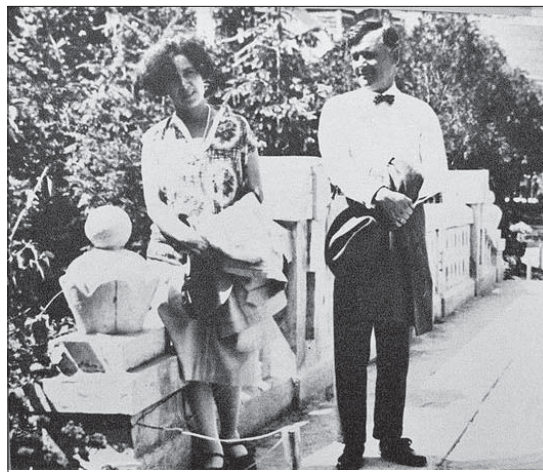
- Дали ще я преоткрият и специалистите сега?

- Би трябвало. Защото за нея нищо сериозно не е писано. Как да стане? Дори в най-голямата изложба на казанлъчани в София, където тя има няколко работи, в предговора към каталога, при половин страница за Чудомир, за нея изречението е само едно: „В изложбата присъстват и творби на неговата жена“.

- Не е ли тя по-модерният художник от двамата?

- Никога не се опитвам да ги сравнявам. Това са две различни вселени, но тя е била готова да възприеме модерното изкуство. Още от нейните бележки, когато са с Чудомир в Париж, става ясно, че тя има очи за това.

- Спирала ли е някога да рисува?

Димитър и Мара Чорбаджийски

остане до края художник. Тя е роден живописец, малцина го виждат. Цветята са само част от мозайката „Мара Чорбаджийска“. Умението ѝ да се зарадва на онова, което очите ѝ виждат, е начин да намери красотата в света, която другите не виждат. Нейните залези, онази меланхоличност – още от детските ѝ години! В същото време – да намериш радостта в детските портрети или да влезеш в теми, за които не сме и подозирали, като нейните композиции по Славейковите Никола и Гергана, говорят, че тя непрекъснато живее в изкуството. Ако не разглеждаме Мара и Чудомир паралелно като творци, оцеляваме и двамата.

- Каква искате да я запомни публиката?

- Такава, каквато реално е тя. Не домакинята, не съпругата, а художничката Мара Чорбаджийска. Разбира се, и с общуването с Чудомир! Но тя има свой път в живота, осъзнава таланта си, знае откъде е дошъл, знае възможностите си и, ако трябва да бъдем честни, ако беше в София, а не в Казанлък, за нея отдавна щеше да се говори като за едно от голе-

- Реално не. Дори, когато ѝ е най-мъчно. Когато Чудомир е болен, му пише: „Нищо не се случва, сякаш четката ми дращи по платното, не се получава“. Но ѝ е ясно още от ранните години, че единствено в творчеството тя може да намери духовното равновесие. Неслучайно години по-късно тя се връща към поезията. Това хората не го знаят. Редактира, пише нови неща. Да не забравяме и цигулката!

- Какво остава трайно при всичките ѝ автопортрети?

- Търсенето на психологизма. Фактът, че тя има толкова много автопортрети, не говори за нарцисизъм. Всички художници, които възприемаме като портретисти, минават през автопортрета – познавайки себе си, да опиташ да изразиш върху платното част от онова, което съмяташ, че е в основата на твоя характер. Това е като едно непрекъснато упражнение – да търсиш в чертите на човека неговия характер. Онова, което остава от всички нейни автопортрети – от най-ранните до последните, е достойното излъчване. Но тя не го търси, тя го вижда, намира го.

Диана Рамналиева

МИСТЕР СЕНКО

Магът, който си свалял главата, вземал я в ръка и си тръгвал...

Той е Мистер, а не Мистър Сенко. Веднъж си поръчал афиши, на които трябвало да пише Мистериозният Сенко, но печатарите не могли да съберат дългата дума и я съкратили. Така се родил псевдонимът, с който станал известен в Европа и света.

Мистер Сенко /1905-1987/, с рождено име Евстати Караиончев, е български илюзионист, пръв у нас превърнал жанра в изкуство. За 50 години е изнесъл над 10 000 представления, вкл. в Ню Йорк, Лондон, Париж, Токио, Москва. Сред най-известните му илюзии са „Електрическият стол“, „Разрязване на жена с циркулярен трион“ и „Сваляне на главата“, с която през 1961 г. печели наградата на Американската асоциация на илюзионистите. Поканен е да покаже тази илюзия и в Холивуд.

Благодарение на Мистер Сенко България става член на Европейската и на Световната организация на илюзионистите. Почетен член е на асоциациите на Германия, САЩ и Франция, където е удостоен с орден „Роберт Худен“.

Съчредител е на Съюза на артистите, Почетен президент е на Клуба на илюзионистите в България. Почетен гражданин е на София, Париж и Враца, където в негова чест се провежда Фестивал на магичното изкуство.

Носител е на званията „Народен артист“ и „Герой на социалистическия труд“, на ордените „Георги Димитров“, „Народна република България“, „Кирил и Методий“ и на много други отличия.

От 2015 г. се връчва мемориалната купа „Мистер Сенко“. През 2025 г. се навършват 120 години от рождението на легендарния маг.

Мистер Сенко на главата“, с която през 1961 г. печели наградата на Американската асоциация на илюзионистите. Поканен е да покаже тази илюзия и в Холивуд.

Детството. Евстати Христов Караиончев е роден на 12 февруари 1905 г. във врачанското село Хайредин. На 10 години останал сирак и, за да преживява, продавал кифли и лимонада, чиракувал в бръснарница. Завършил едва пети клас, но имал остър ум и ловки ръце. На 13 години заминал за София – разнасал кафе срещу театър „Одеон“, спял на три стола. После станал метач в цирк.

Началото. Бил на 18, когато у нас гостувал френският илюзионист Делоне – с псевдоним Мистериозният турчин. Асистентът му се разболял и той помолил Евстати да го замести, бил забелязан интереса му към илюзиите. Направил го свой ученик, а на споговене му доверил атрактивния си номер „Изчезване от сандъка“. С тази единствена илюзия през 1923 г. начинаещият магьосник обикалял България, събрал още изпълнители. Селяните вярвали, че наистина е магьосник – пред вратата му се търпели кърави и сакасти хора, търсещи изцеление, други напирали да им гледа на кафе, карти и боб.

Професионален магьосник. На 20 години вече сам измислял илюзии, много от които по-късно са включени в Златната книга на световното илюзионно изкуство. Представял се като Мистериозният Сенко – като учителя си. Сенко идва от името на заминал в чужбина на клоун на Лазар Добрич. Трупата нараснала на 10 души, изнесла представления от над 20 илюзии и 40 фокуса. От 1929 г. представял самостоятелни спектакли, изпивал всеки номер до свършенство.

Славата му разляла, наричали го факир. Хората по пазарите се струпвали около него. Веднъж взел яйце

от кошницата на една жена, счупил го и извадил от него жълтица. После счупил второ и казал: „Купувам цялата кошница“. Жената се сопнала: „Не се продават!“. После се скрила и

почнала да чупи яйцата си наред... На читалищните сцени извиквал някой мъж от публиката, счупил яйце в главата му, а после го показвал цяло. Давал на сацидания човек да яде глава лук, а той усещал чак на ябълка. Накрая го карал да изгине шише лимонада и казал: „А сега плащай!“ Мъжът отвърщвал: „Нямам пари“, а Сенко отсичал: „Тогава ми върни лимонадата!“ И ставало чудо – от носа, от ушите, от ръкавите на човека потичала лимонада... Популярен негов фокус бил разрязването на вратовръзката на доброволец от публиката. Накрая изваждал от ръкава си здравата вратовръзка и му я връщал. „Магьосничеството е моя професия, от която живея, но и хоби, с което си почивам“, казал великият маг.

„Свалянето на главата“. Сенко разказвал, че изобретил този фокус случайно. Една вечер нямал кибрит и тръгнал по „Руски“ да си търси огънче: „И, както си вървях, се вцепених. Гледам – пред ректората застанал човек без глава!“ Приблизил се и разбрал, че това всъщност

е негр в бял костюм. Магът, естествено, посягнал. Истината е, че адаптирал номера на други прочути илюзионисти, но вложил в него цялата си душа и го превърнал в своя запазена марка. Как ставал номерът? Факирът обявявал, че ей сега ще покаже нещо фантастично. Напуснал за миг сцената и се връщал с огромен пищов. Насочвал го към зрителите и натискал спуска. Гръм, пушек, огън, писцици... След като димът се разсейвал, писциците ставали пронизителни – Сенко стоял с главата си под мишицата! В действителност той държал гипсова отливка на главата си, изработена от скулптора Иван Мандов. При напускането на сцената магът светкавично нахлузвал качулката от черно кеприново кадифе, натиквал краищата и я вката на ризата си и слугал маската. Сцената отзад била тапицирана с плата, от който била и качулката. Под прикритието на дима свалял маската и я гхъл под мишица. Истинската му глава оставала под качулката, която не се виждала на черния фон. Просто, но гениално!

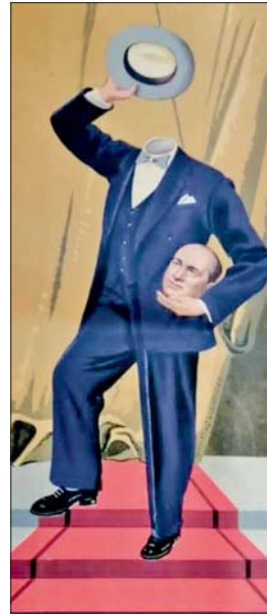
Показал коронния си номер на Международния конгрес на илюзионното изкуство в Берлин през 1939 г. Спечелил втора награда. Първата, с един глас повече, била за австриец Каланар, най-популярният маг в Европа тогава. В чужбина Сенко използвал реквизитната си глава и срещу крадци. Слагал я на дивана и хвърлял едно одеяло – все едно, че спи. У нас, щом пристигнал в някой град, най-напред отивал в бръснарницата. Срещу гатриси за представлени-

ята му бръснарите разправяли: „Сенко беше тук, остави си главата да я обръсне и излезе да се разходи!“. Мълвата бързо обикаляла града, а вечерта залата се пукала по шевове. За последен път доайенът на българското илюзионно изкуство „свалил“ главата си на юбилейния спектакъл по случай 60-тата си годишнина. „Не е важно човек само да знае как да се качи на сцената, но и как да слезе“, казал той, прощавайки се с публиката.

Изчезващите часовници. Преди спектакъл Сенко заставал на входа, уж да посреще зрителите, и незабелязано прибирал това-онова от тях. После на сцената им връщал всичко.

Веднъж в Берлин легендарният маг се поувлякъл и прибрал пистолета на страховития Гьоринг. След спектакъла отишъл в ложата му: „Господи, не, Вашите телохранители са заплеци, трябва да ги напъдите. Те правиха шпалери, аз устях да Ви обезоръжа!“ Гьоринг изпаднал в ярост и напуснал залата, като нарекъл българина „голям мошеник и измамник“. Всъщност, това било висша похвала – Мистер Сенко бил избран за член на Германския магически кръжок, а по-късно играл в най-известното вариете на Берлин.

След една официална среща ловяра Сенко оставил без часовник българския премиер Станко Тодоров. Когато той си тръгвал, магът попитал: „Другарю Тодоров, колко е часът?“ Министър-председателят се

хванал за китката и... с усмивка си получил часовника.

Легендарният фокусник бил голям запалник – националният ни отбор по футбол не тръгвал на важен мач без него, така печелел. Веднъж свил златните часовници на футболните звезди Сеп Майер и Франц Бекенбауер, после ги поканил на почерпка.

Публиката. Сенко често повтарял, че в изкуството му няма нищо магическо, а всичко е плод на много труд, ловкост, остроумие, техника и бързина. Обикаляйки страната, носел 3 тона багаж, изнесъл и по 4 представления на ден. Казвал: „Няма гладни, има мързеливи“. Бил обаятелен и много елегантен. Публиката го обожавала. Имал точна препенка за зрителите в различните страни. В Русия, която много обикал, хората се радвали на магии. Бразилецът или африканецът си казвали: платил съм, не ме интересува как става. Всичко европейско американците приемали скептично. На едно

Мистер Сенко /Възка неделя

представление в Индианаполис погледът на Сенко се спрял върху зрител, който се канел да пише нещо. В първите минути той изпуснал молива си и го вдигнал чак в паузата. На другия ден българинът прочел една от най-хубавите статии за себе си.

Благодетел. У нас магът често играл безплатно за работници, си-

раци и болни. През войната подавявал приходите на фронтовците. Давал пари на гръцки бежанци, 52 000 лв. дарил на семействата на трима загинали граничари. Включил се с 25 000 лв. за Паметника на съветската армия, а при строежа на жп линията Перник-Волуяк всяка вечер изнасял безплатни представления. Дарявал средства и за културни обекти.

Любимец на властта. Българските управници се възхищавали на майсторството му. Самият Тодор Живков от сърце се смее на задявките му, бил му приятел. Магът издигнал свой лозунг: „Чрез илюзионизъм към социализъм!“ На едно представление той, все още заслужил артист, помолил конферансието да го представи като „народния артист Мистер Сенко“. После Живков го попитал: „А, бе, Сенко, ти нали още не си народен артист?“. Отговорът бил: „Другарю Живков, а бе то момичето се обърка малко“. След няколко дни илюзионистът получил високото звание.

Пенсионер. Синът му Христо – Сенко-младши, от дете участвал в спектаклите му. Един ден бащата казал: „Днес навършвам 60 и се пенсионирам. Ако исках, играй само. Оставам ти реквизиция, ще ми плащаш процент от приходите“. И си тръгнал. Вечерта представлението на Христо имало голям успех. Но признал, че никога няма да надмине прочутия си баща. Мистер Сенко получавал висока пенсия и жалел съучениците си – бедни професори. Съчинил си мерцедес, който имал министерски номер и затова паркирал където си иска, и отивал на кафе с Кето Узунчо, Боян Радев, Хачо Бояджиев и други приятели. Пушел скъпи цигари, с цигаре. Плащал сметката и се прибирал. Приготвял си лек обяд и лягал да подремне. Държал да му е чисто и подредено. Сам приготвял любимата си салата от краставички, маруля и кисело мляко. Умирал за домашна баница, постни пълнени чушки и смиланския боб. Пийвал си по 50-100 грама гроздова. Имал чувство за хумор. На журналистически въпрос по повод юбилея му – „Илюзия ли е човек да е на 70 години?“, магът отвърнал: „Един колега навърши 100 и започна да пише мемоарите си“.

Маестрото не криел фокусите си от младите магьосници – Астор, Боби Шоу, Икар, Харди и др.

Паметта. Той постигнал всичко, но никога не забравил откъде е тръгнал. Много обикал родната Враца. Бил голям патриот, навсякъде развявал българския трибагреник.

„Аристократът от народа“, както го наричали, умира на 82 години на 26 юли 1987 г. Днес в Музея на илюзиите в с. Момчиловци, създаден от Ненчо Илчев, се пазят електрическият стол на Мистер Сенко, изработен от самия Никола Тесла, и маската му от фокуса със свалянето на главата. А в Историческия музей във Враца се съхраняват документи, снимки и сценичният му костюм, по ирония на съдбата, липсва цилиндърът на великия маг...

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Владимир Чучумишев, Янко Запрянов, Добрин Драгнев, Петя Папазова, Иван Иванов.
Редакция: Юлия Младенова - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Невена Атанасова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

За връзка с редакторите на "Трибуна Арсенал": Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, главен редактор;

Диана Рамналиева, e-mail: d.ramnalieva@gmail.com; Мария Рашкова: 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; Димитър Бахчеванов: 0888 21 01 00